

OUT AND ABOUT

Although North Wales is a safe place to live and work, there are always things you can do to reduce your chance of becoming a victim of crime.

When you're out and about, follow our simple tips to ensure you, your family and your property are safe and secure.

OUT AND ABOUT

- If you are out walking or jogging, avoid short cuts and deserted areas.
- If you are out alone, avoid using ipods or personal stereos - you won't hear anyone approaching you from behind.
- Look and act confidently - look like you know where you are going.
- If you think you are being followed cross over to the other side of the road. If you are followed again cross back. If you become concerned go to the nearest public place such as a shop or pub and call the police.
- Always keep the phone number of a reputable taxi firm with you.
- If you use a wheelchair, keep things at your side rather than on the back of the chair.

Stick to well-lit main routes

ON A NIGHT OUT

- Think ahead - how will you get home? Pre-book a taxi or arrange a lift with a family member or friend.
- Remember, alcohol affects your reactions; you'll be less alert.
- Never accept a drink from someone you don't know and never leave your drink unattended.
- If you think your drink has been spiked don't take a chance. Get another one.
- Safety in numbers - stay with your friends
- Look after your friends if they have had too much to drink, make sure they get home safely.
- Don't walk home alone.

AT THE CASH MACHINE

- Be aware of your surroundings.
- Stand close to the machine and shield the keypad, so that nobody can see you enter your PIN number.
- Ensure nobody is looking over your shoulder - they may see your PIN number and then target you to steal and use your card.
- Never accept help from strangers at the cash machine and don't let anyone distract you.
- When you have finished, put your card and money away before you leave the machine.

*pre-book a taxi
or arrange a lift*

PROTECT YOUR PERSONAL POSSESSIONS

- Spread your valuables around your body - for instance, keep your phone in your bag, money in your jacket and so on.
- Don't draw attention to yourself by talking on your phone, carrying a laptop or listening to an ipod - this will make you more attractive to a thief.
- Mark valuable items with your postcode using a UV marker pen - contact your local Neighbourhood Policing Team for further advice.
- Make a note of your phone's unique IMEI number - access this by tapping *#06# into your phone and note the number. This will assist your service provider in blocking its use should your phone be lost or stolen.
- Carry your bag in a secure position in front of your body. Keep all fasteners closed and ensure they are facing towards your body.
- Carry wallets, mobiles and other small valuables in a secure inside pocket.

O DDYDD I DDYDD

Er bod Gogledd Cymru yn lle diogel i fyw ac i weithio, mae yna bob amser bethau y gallwch eu gwneud er mwyn lleihau eich siawns o ddioddef trosedd. Dilynwch ein cyngor syml o ddydd i ddydd er mwyn sicrhau eich bod chi, eich teulu a'ch eiddo yn cadw'n ddiogel.

O DDYDD I DDYDD

- Os ydych allan yn cerdded neu'n rhedeg, gwnewch hynny mewn manau prysur sydd â digon o olau.
- Ceisiwch osgoi manau anial.
- Os ydych allan ar eich pen eich hun, ceisiwch osgoi defnyddio ipod neu radio bersonol - fyddwch chi ddim yn gallu clywed rhywun yn dod tu ôl i chi.
- Byddwch yn hyderus - edrychwch fel eich bod yn gwybod i le yr ydych yn mynd.
- Os ydych yn meddwl bod rhywun yn eich dilyn, croeswch i ochr arall y stryd. Os yw rhywun yn eich dilyn, croeswch yn ôl. Os ydych yn pryderu, ewch i'r man cyhoeddus agosaf, siop neu dafarn er enghraifft, a ffoiwch yr heddlu.
- Cadwch rif ffôn cwmni tacsï dibynadwy gyda chi bob amser.
- Os ydych chi'n defnyddio cadair olwyn, cadwch eich pethau wrth eich ochr yn hytrach nag ar gefn y gadair.

*arhoswch ar lwybrau
sydd â digon o olau*

AR NOSON ALLAN

- Meddyliwch ymlaen llaw - sut fyddwch chi'n cyrraedd adref? Trefnwch dacsï ymlaen llaw neu trefnwch lifft gyda ffrind neu aelod o'ch teulu.
- Cofiwch, bydd alcohol yn effeithio ar eich gallu i ymateb; byddwch yn llai ymwybodol o beth sy'n digwydd.
- Peidiwch byth â derbyn diod gan rywun nad ydych yn eu nabod a pheidiwch â gadael eich diod yn rhywle â mynd yn ôl ato.
- Os ydych yn meddwl bod rhywun wedi rhoi rhywbeth yn eich diod, peidiwch â'i yfed. Ewch i nôl un arall.
- Arhoswch gyda'ch ffrindiau.
- Edrychwch ar ôl eich ffrindiau os ydynt wedi yfed gormod, gwnewch yn siŵr eu bod yn cyrraedd adref yn saff.
- Peidiwch â cherdded adref ar eich pen eich hun.

WRTH Y PEIRIANT ARIAN

- Byddwch yn ymwybodol o bwy sydd o gwmpas
- Sefwch yn agos at y peiriant a chuddiwch eich rhif wrth i chi deipio eich rhif PIN i mewn.
- Gwnewch yn siŵr nad oes rhywun yn edrych dros eich ysgwydd - rhag ofn iddynt weld eich rhif PIN ac yna cheisio dwyn eich cerdyn.
- Peidiwch byth â derbyn cymorth gan bobl ddieithr wrth y peiriant arian a pheidiwch â gadael i neb dynnu eich sylw.
- Ar ôl i chi orffen, rhowch eich cerdyn a'ch arian i gadw cyn i chi adael y peiriant.

Trefnwch dacsï ymlaen llaw neu trefnwch lifft

AMDDIFFYN EICH EIDDO PERSONOL

- Cadwch eich eiddo gwerthfawr mewn manau gwahanol - er enghraifft, cadwch eich ffôn yn eich bag, eich arian yn eich siaced ac ati.
- Peidiwch â thynnu sylw at eich hun drwy siarad ar y ffôn, cario gliniadur neu wrando ar ipod - byddwch yn tynnu sylw at eich hun i leidr.
- Marciwch eiddo gwerthfawr gyda'ch cod post gan ddefnyddio beiro UV - cysylltwch â'ch Tîm Plismona Cymdogaeth lleol i gael mwy o wybodaeth.
- Gwnewch nodyn o rif IMEI unigryw eich ffôn - gallwch ei weld drwy bwysu *#06# i'ch ffôn ac yna nodwch y rhif. Bydd hyn yn cynorthwyo eich darparwr gwasanaeth petai'r ffôn yn cael ei cholli neu ei dwyn.
- Cariwch eich bag mewn ffordd ddiogel drwy ei gario o flaen eich corff. Caewch bob poced gan sicrhau eu bod yn wynebu'ch corff.
- Cariwch waledi, ffonau symudol ac eiddo bach gwerthfawr arall mewn poced fewnol.

